

> Retouradres Postbus 40225, 8004 DE Zwolle

Rijkswaterstaat
Postbus 2232
3500 GE UTRECHT

**Rijksdienst voor
Ondernemend
Nederland**

Postbus 40225,
8004 DE Zwolle
mijn.rvo.nl

T 088 042 42 42
wnb@rvo.nl

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190026195537

Kenmerk
WNB/2021/042.toek

Bijlagen
1

Datum 27 juni 2022
Betreft Beslissing op aanvraag

Geachte heer/mevrouw,

Op 22 december 2021 heeft u een ontheffing aangevraagd. Ik heb uw aanvraag met uw aanvullingen van 7 maart 2022 beoordeeld. In deze brief licht ik dit nader toe en leest u wat mijn beslissing is.

Procedure

De Minister van Infrastructuur en Milieu heeft op 20 december 2018 het Tracébesluit A27 Houten – Hooipolder vastgesteld. Dit Tracébesluit voorziet in het verbreden van de A27 van Houten tot knooppunt Hooipolder waaronder het vervangen van enkele bruggen door nieuwe bruggen. De uitvoeringsbesluiten die benodigd zijn voor de realisatie van het Tracébesluit vallen binnen de werkingssfeer van de Tracéwet. Dit besluit is één van de besluiten als bedoeld in artikel 20, tweede lid van de Tracéwet. Op grond van artikel 20, vierde lid van Tracéwet is dit besluit daarom voorbereid met toepassing van de uniforme voorbereidingsprocedure als bedoeld in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Op dit besluit is daarnaast afdeling 2 van hoofdstuk 1 van de Crisis- en herstelwet van toepassing.

Behandeling zienswijzen

Het ontwerpbesluit heeft voor eenieder ter inzage gelegen van 29 april 2022 tot en met 9 juni 2022. Binnen deze zes weken bestond de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen. Naar aanleiding van de publicatie van de kennisgeving en de terinzagelegging van het ontwerpbesluit voor 'A27 Houten-Hooipolder knooppunt Hooipolder' zijn geen zienswijzen naar voren gebracht. Er is daarom geen aanleiding het besluit aan te passen.

Inhoud aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op een deel van het tracé A27 Houten - Hooipolder, namelijk de werkzaamheden aan de Keizersveerbrug, Merwedebrug, Hagesteinsebrug en Houtensebrug, gelegen in de gemeenten Geertruidenberg, Altena, Gorinchem, Vijfheerenlanden en Houten. De werkzaamheden bestaan uit:

- de vervanging van de Keizersveerbrug door twee nieuwe bruggen, voorafgegaan door bomenkap en het bouwrijp maken van het werkterrein.
- de vervanging van de Merwedebruggen door één brug, voorafgegaan door bomenkap en het bouwrijp maken van het werkterrein.
- het vervangen van de oude Hagesteinbrug door nieuwe bruggen, voorafgegaan door bomenkap en het bouwrijp maken van het werkterrein.
- de vervanging van de Houtensebrug door een nieuwe brug, voorafgegaan door bomenkap en het bouwrijp maken van het werkterrein.

Voor een gedetailleerde beschrijving van alle voorgenomen werkzaamheden verwijs ik naar paragrafen 3.1.2, 3.2.2, 3.3.2 en 3.4.2 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Mitigatie- en compensatieplan Keizersveerbrug, Merwedebrug, Hagesteinsebrug en Houtensebrug' van 20 december 2021.

U vraagt ontheffing voor de rest van het project van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, lid 2 van de Wet natuurbescherming voor wat betreft exemplaren van de buizerd (*Buteo buteo*) en de sperwer (*Accipiter nisus*), alsmede van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, lid 2 en lid 4 voor wat betreft exemplaren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en van verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, lid 1 sub b voor wat betreft exemplaren van de grote modderkruiper (*Misgurnus fossilis*).

Besluit

Ik verleen u voor de periode vanaf de dag van bekendmaking van het definitieve besluit tot en met 31 december 2027 ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, tweede lid van de Wet natuurbescherming voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen of vernielen van nesten van de buizerd en de sperwer; artikel 3.5, vierde lid van de Wet natuurbescherming voor zover dit betreft het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuis en zoals genoemd in artikel 3.10, lid 1 sub b van de Wet natuurbescherming voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van de grote modderkruiper.

Ik verleen u geen ontheffing van de verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.5, tweede lid van de Wet natuurbescherming voor het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

De overwegingen die ten grondslag hebben gelegen aan dit besluit worden in bijlage 1 toegelicht.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

- a. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soort(en) en beschreven verboden handelingen verleend.
- b. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
- c. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die vallen onder de bevoegdheid van onze minister conform artikel 1.3 van de Wet natuurbescherming.
- d. Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied voor de werkzaamheden aan vier bruggen binnen het project 'A27 Houten-Hooipolder (A27HH), gelegen bij de Keizersveerbrug (hectometerpaal 20.6 tot en met 23.0), Merwedebrug (hectometerpaal 33.9 tot en met 35.5), Hagesteinsebrug (hectometerpaal 58.1 tot en met 65.2) en de Houtensebrug (hectometerpaal 66.5 tot en met 68.2), één en ander zoals is weergegeven in figuren 3, 8, 13 en 26 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Mitigatie- en compensatieplan Keizersveerbrug, Merwedebrug, Hagesteinsebrug en Houtensebrug' van 20 december 2021.
- e. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het bevoegd gezag indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift b noodzakelijk zijn.
- f. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
- g. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- h. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar het bevoegd gezag te zenden.

Specifieke voorschriften

- i. U dient, met in achtneming van onderstaande voorschriften, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in 3.1.5, 3.1.6, 3.2.5, 3.2.6, 3.3.5, 3.3.6, 3.4.5 en 3.4.6 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Mitigatie- en compensatieplan Keizersveerbrug, Merwedebrug, Hagesteinsebrug en Houtensebrug' van 20 december 2021 en zoals beschreven in de aanvullingen van 7 maart 2022.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190026195537

Kenmerk
WNB/2021/042.toek

Vogels

- j. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de broedperiode van de aanwezige jaarrond beschermde vogelsoorten. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van vogels.
- k. In navolging van voorgaand voorschrift dienen de werkzaamheden op de locaties waar zich jaarrond beschermde nesten bevinden buiten de broedperiode van de betreffende soort uitgevoerd te worden, dan wel buiten de broedperiode ongeschikt gemaakt te worden.
- l. Uitstraling van licht op de nestlocaties welke fysiek blijven behouden dient gedurende werkzaamheden in broedseizoen te worden voorkomen.
- m. Indien werkzaamheden binnen de verstoringafstand van de te behouden nesten van de buizerd (5.14) en sperwer (3.2) in het broedseizoen nodig zijn, dienen deze werkzaamheden buiten het broedseizoen te worden opgestart. Door te starten buiten het broedseizoen kan de buizerd er zelf voor kiezen toch te gaan broeden op deze locatie, of elders een nestlocatie in gebruikt te nemen.
- n. Indien nestlocatie 5.14 van de buizerd verwijderd dient te worden, dienen voorafgaand aan het verwijderen van het nest buiten het broedseizoen, 4 kunsthorsten te worden gerealiseerd in geschikt en beschikbaar broedbiotoop van de soort.
- o. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het bevoegd gezag indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere nesten worden aangetroffen van de buizerd, sperwer of andere jaarrond beschermde vogelsoorten dan beschreven in het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Mitigatie- en compensatieplan Keizersveerbrug, Merwedeburg, Hagesteinsebrug en Houtensebrug' van 20 december 2021.

Vleermuizen

- p. Indien 's nachts wordt gewerkt en werkverlichting noodzakelijk is, wordt er tijdens de actieve- en migratieperiode van vleermuizen (globaal van maart tot en met november) alleen gebruik gemaakt van gerichte/afgeschermd verlichting welke niet naar de omgeving en het wateroppervlak uitstraalt. Dit geldt voor de watergangen onder de vier bruggen.
- q. Bij locaties met vliegroutes/ passages voor vleermuizen dient nachtelijke verlichting tijdens de actieve periode van vleermuizen (globaal van maart tot en met november) te worden voorkomen, of zodanig worden toegepast dat er een donkere zone in de onderdoorgang aanwezig blijft.
- r. Bij vliegroutes over het water (Keizersveerbrug, Merwedeburg en Houtensebrug), en bij andere onderdoorgangen die passage vormen voor vleermuizen, dient tijdens de actieve periode van vleermuizen (maart tot en met november) obstructie van de onderdoorgangen te worden voorkomen.

- s. Het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen van vleermuizen wordt minimaal één week voorafgaand aan de werkzaamheden uitgevoerd, in de minst kwetsbare periode van de vleermuizen; in de periode half oktober tot november; of in de maand maart indien de verblijfplaatsen niet in gebruik zijn als winterverblijfplaats.
- t. Na het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen dient een controle te worden uitgevoerd door een ter zake kundige ecooloog op het gebied van vleermuizen, om vast te stellen of er nog vleermuizen aanwezig zijn. De werkzaamheden mogen pas plaatsvinden als de deskundige ecooloog het werkgebied heeft vrijgegeven.
- u. Voor ieder aan te tasten verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis dienen vier permanente alternatieve verblijfplaatsen te worden gerealiseerd in de nieuwe bruggen; In de Keizersveerbrug 4 alternatieve voor de zomer/paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis, in de Hagesteinsebrug 20 permanente verblijfplaatsen voor de 5 verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis bij de Hagesteinsebrug, en 20 permanente verblijfplaatsen in de Houtensebrug voor de vijf verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis bij de Houtensebrug.
- v. De te realiseren permanente alternatieve voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis die in de bruggen worden gerealiseerd dienen aan de volgende voorwaarden te voldoen:
 - 1. Ze worden inwendig aangebracht.
 - 2. De locatie wordt bepaald door een deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis.
 - 3. Ze worden zo dicht mogelijk bij de locatie van de oorspronkelijke verblijfplaatsen geplaatst, met een vergelijkbare spreiding in de bruggen.
 - 4. Ze worden op een locatie geplaatst die gelijk is aan of beter van kwaliteit is dan de oorspronkelijke voortplantingsplaatsen wat betreft hoogte (minimaal 3 meter hoogte), aanvliegroute en vrije vliegruimte en de locatie is vrij van kunstlicht, vrij van verstoring, en buiten bereik van predatoren.
 - 5. Ze hebben zoveel mogelijk dezelfde eigenschappen als de oorspronkelijke voortplantingsplaatsen, met gebruik van een vergelijkbare materiaalsoort, volume en bufferwaarde wat betreft opwarming en afkoeling.
 - 6. Ze zijn geschikt voor minimaal eenzelfde aantal exemplaren en vervullen dezelfde functie als de oorspronkelijke plaats die verdwijnt.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190026195537

Kenmerk
WNB/2021/042.toek

Grote modderkruiper

- w. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare voortplantings- en winterperiode van de grote modderkruiper. Deze perioden lopen globaal respectievelijk van april tot en met augustus en van november tot en met maart. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de aanwezige vissen.
- x. In navolging van voorgaande dient het dempen van de sloot plaats te vinden in de periode september tot en met oktober, mits de luchttemperatuur tussen de nul en de 25 graden Celsius ligt.
- y. Bij het uitbaggeren van de sloot wordt de bagger uit de watergang geschept en dun uitgespreid op het land en direct gecontroleerd op aanwezige exemplaren. Aanwezige exemplaren worden zo snel mogelijk overgeschept naar geschikt leefgebied.

Overige voorschriften

- z. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de soort(en) waarvoor ontheffing is verleend.
- aa. U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin bovengenoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte te worden gesteld. Het werkprotocol dient op locatie aanwezig te zijn.
- bb. U dient alle relevante handelingen en gebeurtenissen met betrekking tot beschermde soorten in een logboek als bijlage bij het ecologische werkprotocol bij te houden. Keuzes die gemaakt worden door een ecologisch deskundige dienen onderbouwd verantwoord te worden in dit logboek.
- cc. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn, een verzoek tot verlenging van de ontheffing in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

Beroep

Dit besluit is voorbereid ingevolge artikel 20 lid 2 jo artikel 20 lid 4 van de Tracéwet. Ingevolge artikel 25 Tracéwet jo artikel 6:7 Algemene Wet bestuursrecht, kan een belanghebbende gedurende zes weken na bekendmaking

¹ "Onder een ecologisch deskundige verstaan wij een persoon die ecologisch advies verstrekt of werkzaamheden begeleidt op het gebied van habitats en soorten en die schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis heeft."

van dit besluit tegen dit besluit beroep instellen. Het beroepschrift dient te worden gericht aan de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag of (voor burgers) via het Digitaal Loket: [Digitaal loket van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State - Inleiding/inloggen](#) . Het beroepschrift moet worden ondertekend en dient ten minste te bevatten: naam en adres van de indiener, de dagtekening, een omschrijving van het besluit waartegen het beroep is gericht, alsmede de gronden van het beroep. Daarnaast dient in het beroepschrift aangegeven te worden tegen welk specifiek besluit beroep wordt ingesteld, aan wie het besluit is gericht en op welke datum het besluit is genomen.

Belanghebbenden, en niet-belanghebbenden die tijdig een zienswijze kenbaar hebben gemaakt of redelijkerwijs niet kan worden verweten geen zienswijze te hebben ingediend kunnen beroep instellen.

Op dit besluit is afdeling 2 van hoofdstuk 1 van de crisis- en herstelwet van toepassing. Dit betekent dat de belanghebbende in het beroepschrift moet aangeven welke beroepsgronden hij aanvoert tegen het besluit. Na afloop van de termijn van zes weken kunnen geen nieuwe beroepsgronden meer worden aangevoerd. Vermeld in het beroepschrift dat de Crisis- en herstelwet van toepassing is.

Het beroep schorst niet de werking van het besluit.

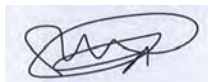
Indien er beroep is ingesteld is het mogelijk om een voorlopige voorziening te vragen, bijvoorbeeld inhoudende een schorsing. Het verzoek om voorlopige voorziening moet worden ingediend bij de voorzieningenrechter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Indien daarvan sprake is treedt de vergunning niet eerder in werking dan nadat er op het verzoek is beslist.

Meer informatie

Heeft u nog vragen, kijk dan op onze website mijn.rvo.nl. Of bel ons: 088 042 42 42 (lokaal tarief).

Met vriendelijke groet,

De Minister van Natuur en Stikstof,
namens deze:

Robin Nieuwenkamp
Teammanager Vergunningen Natuur Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190026195537

Kenmerk
WNB/2021/042.toek

Bijlage 1: Overwegingen Wet natuurbescherming

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190026195537

Kenmerk
WNB/2021/042.toek

Roek

In het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Mitigatie- en compensatieplan Keizersveerbrug, Merwedeburg, Hagesteinsebrug en Houtensebrug' van 20 december 2021, wordt melding gemaakt van de aanwezigheid van de roek ten noorden van de Merwedeburg, aan de westkant van de A27. Het betreft een kolonie welke in 2019 bestond uit circa 16 nesten. Aangegeven wordt dat de werkzaamheden in de realisatiefase het gehele jaar door worden uitgevoerd, en dus ook tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, tot op een afstand van enkele meters vanaf de nestlocaties. Verstoring van trillingen en geluid worden niet verwacht, omdat de huidige situatie en de korte afstand van de weg ook trillingen en geluid aanwezig zijn. Om effecten op de nestlocaties te voorkomen stelt u maatregelen voor zoals beschreven in 3.2.5.1 van het 'Mitigatie- en compensatieplan Keizersveerbrug, Merwedeburg, Hagesteinsebrug en Houtensebrug' van 20 december 2021. Effecten als gevolg van licht worden voorkomen door niet te werken met lampen of met een door een ecoloog goedgekeurd lichtplan waarin is opgenomen dat de armaturen van de lampen niet gericht zijn op de nestlocaties. Echter heeft u bij de maatregelen ook opgenomen dat, indien bij het werken gedurende het broedseizoen verstoring leidt tot het verlaten van de nestlocaties niet kan worden voorkomen, de nestlocaties voor het broedseizoen ongeschikt gemaakt worden door deze fysiek te verwijderen. Ik wil u er nadrukkelijk op wijzen dat het fysiek aantasten van de nesten, dan wel het dusdanig verstoren van de nestlocaties in het broedseizoen zodat deze worden voorlaten niet is toegestaan zonder ontheffing. Indien de werkzaamheden gedurende het broedseizoen voor dusdanige verstoring zorgen dat de nestlocaties kunnen worden verlaten, of als u de nesten wilt verwijderen, dienen de werkzaamheden op deze locatie te worden stilgelegd en dient aanvullend ontheffing te worden aangevraagd voor de roek. Hierbij zal een aanvullend en uitgebreider mitigatieplan moeten worden toegevoegd.

Afwijzing artikel 3.5, lid 2 Wet natuurbescherming

Uit de aanvraag blijkt dat ontheffing is aangevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, lid 2 van de Wet natuurbescherming voor zover dit betreft het opzettelijk verstoren van dieren. Ontheffing voor het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en de ruige dwergvleermuis is in casu niet aan de orde. Er worden door u voldoende maatregelen genomen om het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en de ruige dwergvleermuis te voorkomen.

Instandhouding van de soorten

Artikel 3.1, lid 2 Wet natuurbescherming

Buizerd

De buizerd is in het plangebied aangetroffen. Bij de Merwedeburg zijn twee nesten (5.13 en 5.14) ten noorden en ten westen van de brug, aan de westkant van de A2

aangetroffen. Bij de Hagesteinsebrug is één nest (5.10) aangetroffen ten zuiden van de brug, aan de westkant van de snelweg.

Door de werkzaamheden kunnen de nesten van de buizerd worden aangetast. Om negatieve effecten op de buizerd tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in 3.2.5.1, 3.2.6.1, 3.3.5.1 en 3.3.6.1 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Mitigatie- en compensatieplan Keizersveerbrug, Merwedeburg, Hagesteinsebrug en Houtensebrug' van 20 december 2021.

Door de kap van de nestbomen gaan twee nestlocaties van de buizerd verloren, te weten nestlocaties 5.10 en 5.13. Het derde nest (5.14) wordt niet fysiek aangetast door de werkzaamheden, maar ligt binnen een verstoringafstand van 50 meter van de werkzaamheden. Van dit nest is op voorhand niet uit te sluiten dat de nestlocatie dusdanig wordt verstoord waardoor deze tijdelijk onbruikbaar wordt.

De kap van de (nest)bomen vindt plaatst buiten het broedseizoen van de buizerd, in de winter. Voor elk aan te tasten nest zijn vier kunsthorsten opgehangen in de omgeving van het plangebied, in geschikt broedbiotoop van de soort. De buizerd maakt vaak gebruik van bestaande nesten, maar is ook goed in staat zelf een nest te bouwen wanneer het oude niet meer geschikt is of verloren is gegaan. Met de kap van bomen gaat een deel van het leefgebied van de buizerd verloren. Er is voldoende alternatief foerageer- en leefgebied in de omgeving beschikbaar waarnaar de soort kan uitwijken; voor de nestlocatie bij de Merwedeburg bijvoorbeeld langs de randen van de Boven Merwede en bij De Avelingen, en voor de nestlocatie bij de Hagesteinsebrug langs de Lek. In de omgeving van de Hagesteinsebrug is een groot aandeel in grasland aanwezig, waardoor voldoende foerageergebied aanwezig blijft. In de nieuwe situatie vormen de nieuwe taluds langs de wegen op termijn ook weer geschikt foerageergebied.

Tijdens de realisatiefase worden werkzaamheden jaarrond uitgevoerd en indien nodig ook 's nachts. De werkzaamheden vinden plaatst tot op 40 meter van het buizerdnest (5.14) bij de Merwedeburg, welke niet fysiek wordt aangetast. Dit nest kan gedurende de werkzaamheden in het broedseizoen verstoring ondervinden. Bij werken gedurende het broedseizoen worden effecten als gevolg van licht voorkomen. Dit wordt gedaan door niet te werken met lampen, of met een door een ecooloog goedgekeurd lichtplan, waarin wordt vastgelegd wat voor armaturen worden gebruikt en dat deze gericht zijn op het werk. Uitstraling naar de omgeving en op de nesten dient te worden voorkomen. Indien werkzaamheden binnen de verstoringafstand in het broedseizoen nodig zijn, dienen deze werkzaamheden buiten het broedseizoen te worden opgestart. Door te starten buiten het broedseizoen kan de buizerd er zelf voor kiezen toch te gaan broeden op deze locatie, of elders een nestlocatie in gebruikt te nemen. Ter aanscherping heb ik voorschift m. opgenomen. Indien wordt vastgesteld door een ecologisch deskundige dat bij het eventueel werken tijdens het broedseizoen een verstoring optreedt die leidt tot het verlaten van de nestlocatie, dient de nestlocatie (5.14) voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden door deze fysiek te verwijderen.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190026195537

Kenmerk
WNB/2021/042.toek

Met inachtneming van bovenstaande kan niet worden voorkomen dat door de werkzaamheden twee nesten permanent verloren gaan en één nest door verstoring mogelijk voor meerdere jaren ongeschikt wordt. Er is dan ook sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.1, tweede lid van de Wet natuurbescherming.

Indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project nieuwe nesten worden aangetroffen van de buizerd anders dan beschreven in het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Mitigatie- en compensatieplan Keizersveerbrug, Merwedeburg, Hagesteinsebrug en Houtensebrug' van 20 december 2021, dient er contact met het bevoegd gezag te worden opgenomen. Ter aanscherping heb ik in de ontheffing aanvullend voorschrift o. opgenomen.

Staat van instandhouding van de buizerd

Nederland is van gemiddeld belang voor de buizerd binnen Europa. Binnen Nederland kent de soort een vrij algemeen voorkomen, zoals ook in veel andere Europese landen. De staat van instandhouding is gunstig. Binnen het plangebied van de vier bruggen zijn drie nestlocaties van de buizerd. Door de werkzaamheden gaat bij de Merwedeburg één nest verloren en bij de Hagesteinsebrug ook één nest. Een derde nest bij de Merwedeburg blijft fysiek behouden maar kan verstoring ondervinden van de werkzaamheden. In de omgeving van het plangebied zijn kunsthorsten geplaatst in geschikt broedbiotoop en er zijn voldoende geschikte bomen en bosschages aanwezig om naar uit te wijken. De kap van de nestlocaties vindt plaats buiten het broedseizoen van de buizerd, waardoor wordt voorkomen dat broedende buizerds worden verstoord. Na de werkzaamheden kunnen de taluds weer onderdeel worden van het leefgebied van de buizerd. Met deze maatregelen is het aannemelijk dat de soort in de omgeving van het plangebied aanwezig zal blijven. De staat van instandhouding van de buizerd komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Sperwer

De sperwer is in het plangebied aangetroffen. Bij de Hagesteinsebrug zijn twee nestlocaties aangetroffen, één aan de westkant van de snelweg (3.1) en één aan de oostkant van de snelweg (3.2).

Door de werkzaamheden kunnen de nesten van de sperwer worden aangetast. Om negatieve effecten op de sperwer tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in 3.3.5.1 en 3.3.6.1 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Mitigatie- en compensatieplan Keizersveerbrug, Merwedeburg, Hagesteinsebrug en Houtensebrug' van 20 december 2021.

In de voorbereidingsfase gaat door de kap van de nestboom één nestlocatie van de sperwer verloren, te weten nestlocatie 3.1. Het tweede nest (3.2) wordt niet fysiek aangetast door de werkzaamheden, maar ligt binnen een verstoringsafstand van 50 meter van de werkzaamheden. Van dit nest is op voorhand niet uit te sluiten dat de nestlocatie dusdanig wordt verstoord dat deze tijdelijk onbruikbaar wordt.

De kap van de (nest)boom vindt plaatst buiten het broedseizoen van de sperwer, in de winter. Met de kap van bomen gaat naast één nestlocatie, ook een deel van het leefgebied van de sperwer verloren. De sperwer bouwt ieder jaar een nieuw nest, en in de omgeving is voldoende alternatief leefgebied aanwezig waar dit mogelijk is, zoals langs de Lek. In de omgeving van de Hagesteinsebrug is een groot aandeel in grasland aanwezig, waardoor voldoende foerageergebied aanwezig blijft. In de nieuwe situatie vormen de nieuwe taluds langs de wegen op termijn ook weer geschikt foerageergebied.

Tijdens de realisatiefase worden werkzaamheden jaarrond uitgevoerd en indien nodig ook 's nachts. De werkzaamheden vinden plaats tot op 20 meter van het sperwernest (3.2) welke niet fysiek wordt aangetast. Hierdoor kan er sprake zijn van optische verstoring en door uitstralende verlichting tijdens nachtelijke werkzaamheden indien de werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd. Dit kan leiden tot het verlaten van de nestlocatie. Bij werken gedurende het broedseizoen worden effecten als gevolg van licht voorkomen. Dit wordt gedaan door niet te werken met lampen, of met een door een ecooloog goedgekeurd lichtplan, waarin wordt vastgelegd wat voor armaturen worden gebruikt en dat deze gericht zijn op het werk. Uitstraling naar de omgeving en op de nesten dient te worden voorkomen. Indien werkzaamheden binnen de verstoringsafstand in het broedseizoen nodig zijn, dienen deze werkzaamheden buiten het broedseizoen te worden opgestart. Door te starten buiten het broedseizoen kan de sperwer er zelf voor kiezen toch te gaan broeden op deze locatie, of elders een nestlocatie in gebruikt te nemen. Ter aanscherping heb ik voorschrift m. opgenomen. Indien wordt vastgesteld door een ecologisch deskundige dat bij het eventueel werken tijdens het broedseizoen een verstoring optreedt die leidt tot het verlaten van de nestlocatie, dient de nestlocatie (3.2) voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden door deze fysiek te verwijderen.

Met inachtneming van bovenstaande kan niet worden voorkomen dat door de werkzaamheden één nest permanent verloren gaat en één nest door verstoring mogelijk voor mogelijk meerdere jaren ongeschikt wordt. Er is dan ook sprake van een overtreding van verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.1, tweede lid van de Wet natuurbescherming.

Indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project nieuwe nesten worden aangetroffen van de sperwer anders dan beschreven in het bij de aanvraag gevoegde rapport Mitigatie- en compensatieplan Keizersveerbrug, Merwedeburg, Hagesteinsebrug en Houtensebrug' van 20 december 2021, dient er contact met het bevoegd gezag te worden opgenomen. Ter aanscherping heb ik in de ontheffing aanvullend voorschrift o. opgenomen.

Staat van instandhouding van de sperwer

Hoewel het aantal broedparen van sperwer in NL een afname van <5% kent over de periode 1990-2019, is de staat van instandhouding van de soort gunstig. Landelijk werd de broedpopulatie in de periode 2013-2015 geschat op 3.000 tot

3.600 broedparen. Binnen het plangebied zijn twee nesten van de sperwer aanwezig.

Door de werkzaamheden gaat één nestlocatie verloren, het andere nest blijft fysieke behouden maar kan verstoring ondervinden van de werkzaamheden. In de omgeving van het plangebied is voldoende geschikt leefgebied voor de soort aanwezig waar de soort naar kan uitwijken. De kap van de nestboom vindt plaats buiten het broedseizoen van de sperwer, waardoor wordt voorkomen dat broedende sperwers worden verstoord. Na de werkzaamheden kunnen de taluds weer onderdeel worden van het leefgebied van de sperwer. Doordat er voldoende uitwijkmogelijkheden aanwezig blijven, is het aannemelijk dat de soort in de omgeving van het plangebied aanwezig blijft. De staat van instandhouding van de sperwer komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Instandhouding van de soorten

Artikel 3.5, lid 4 Wet natuurbescherming

Gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en de ruige dwergvleermuis zijn in het plangebied aangetroffen.

Van de gewone dwergvleermuis zijn in totaal 17 zomer/paarverblijfplaatsen aangetroffen: één (1.27) in een te amoveren pand aan de oostkant van de A27, ten zuiden van de Keizersveerbrug; drie (1.8, 1.9 en 1.10) in de Hagesteinsebrug, één (1.7) in de meest westelijke schuur op het perceel van Lekdijk 4 ten zuidwesten van de Hagesteinsebrug en twaalf (1.11, 1.12, 1.13, 1.14, 1.15, 1.16, 1.17, 1.18, 1.19, 1.20, 1.21 en 1.22) achter panelen langs de zijkanten van het brugdek van de Houtensebrug.

Van de gewone grootoorvleermuis zijn twee verblijfplaatsen aangetroffen in het plangebied: één zomerverblijfplaats (9.1) in de brug bij het noordelijke landhoofd en één kraamverblijfplaats (9.2) onder de brug bij het zuidelijke landhoofd van de Houtensebrug, vermoedelijk in de lengteribben van de brug. De kraamverblijfplaats was in gebruik door circa 5 tot 10 exemplaren.

Van de ruige dwergvleermuis zijn twee paarverblijfplaatsen (6.9 en 6.10) aangetroffen aan de zuidkant van het bos midden in het klaverblad aan de westkant van de A27, ten zuiden van de Keizersveerbrug.

Hoewel er geen winterverblijfplaatsen zijn aangetroffen, is het uitgangspunt genomen dat de aangetroffen verblijfplaatsen wel gebruikt kunnen worden als winterverblijfplaats mits deze niet te oppervlakkig zijn.

De rivieren onder de bruggen worden bij de Keizersveerbrug, Hagesteinsebrug en Houtensebrug gebruikt als vlieg- en migratieroute voor verschillende soorten vleermuizen, met name de meervleermuis. De Vlieg- en migratieroute van de meervleermuis onder de Hagesteinsebrug is alleen in 2015 vastgesteld, in de

navolgende jaren is de meervleermuis hier niet meer vastgesteld. Daarnaast is een vliegrouete van de gewone dwergvleermuis aanwezig bij de onderdoorgang Kerkeinde onder de A27 bij de Merwedeburg.

Aantasting van foerageergebieden en vliegroutes is enkel ontheffingplichtig indien door aantasting van de foerageergebieden en vliegroutes de functionaliteit van de voortplantings- of rustplaatsen van de betreffende soort wordt aangetast.

Door de werkzaamheden kunnen de verblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen worden aangetast. Om negatieve effecten op vleermuizen tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in 3.1.5.2, 3.1.6.1, 3.3.5.3, 3.3.6.2, 3.4.5.2 en 3.4.6.1 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Mitigatie- en compensatieplan Keizersveerbrug, Merwedeburg, Hagesteinsebrug en Houtensebrug' van 20 december 2021.

Door de werkzaamheden gaan tien verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis verloren: 1.27 en 1.7 door de sloop van panden; 1.8, 1.9 en 1.10 door de sloop van de Hagesteinsebrug; en 1.11, 1.15, 1.16, 1.19 en 1.20 door de werkzaamheden aan de westkant van de Houtensebrug. De overige verblijfplaatsen in de Houtensebrug blijven behouden, deze bevinden zich aan de oostzijde van de Houtensebrug. Aan de oostzijde van deze brug worden geen werkzaamheden uitgevoerd en doordat de brugdelen niet direct met elkaar verbonden zijn en de werkzaamheden aan de andere zijde worden uitgevoerd, wordt ervan uitgegaan dat er geen effect optreedt door trillingen of geluid.

Van de gewone grootoorvleermuis gaat één zomerverblijfplaats (9.1) verloren door de sloop van de Hagesteinsebrug en één kraamverblijfplaats (9.2) wordt tijdelijk ongeschikt door de werkzaamheden bij de Houtensebrug. Na de werkzaamheden is de kraamverblijfplaats weer beschikbaar en functioneel voor de soort.

Van de ruige dwergvleermuis gaan twee paarverblijven (6.9 en 6.10) verloren door de kap van bomen in de voorbereidingsfase.

Voorafgaand aan de werkzaamheden worden de verblijfplaatsen ongeschikt gemaakt buiten de gevoelige periode van de soorten, in de periode half oktober tot en met november. In deze periode zijn de vleermuizen voldoende mobiel om een ander verblijfplaats in hun netwerk te vinden. Indien de verblijfplaatsen niet in gebruik zijn als winterverblijfplaats, kan het ongeschikt maken ook plaatsvinden in maart.

Voor iedere verblijfplaats die wordt aangetast zijn reeds tijdig voldoende tijdelijke alternatieve voorzieningen gerealiseerd in de vorm van een viervoud per aan te tasten verblijf aan geschikte vleermuiskasten van houtbeton type ANS-1. Voor de zomer/paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis in de Kiezersveerbrug zijn deze kasten opgehangen binnen 200 meter van de huidige verblijfplaatsen, op een erf aan de Werfkampenseweg. Voor de verblijfplaatsen bij de Hagesteinsebrug zijn in totaal twintig vleermuiskasten opgehangen; zestien voor de gewone dwergvleermuis in de woonwijk ten zuidwesten van de brug en vier voor de gewone grootoorvleermuis aan de noordkant van de brug in het bosje langs de Lekdijk. Voor

de verblijfplaatsen in de Houtensebrug zijn nabij de Zoutloods in Houten twintig vleermuiskasten voor de gewone dwergvleermuis en vier kraamkasten voor de gewone grootoorvleermuis gerealiseerd.

Alle kasten zijn tijdig opgehangen waardoor de vleermuizen voldoende gewenningstijd hebben om de kasten te ontdekken.

Voor de ruige dwergvleermuis zijn voorzieningen gerealiseerd in de vorm van acht vleermuiskasten van houtbeton Type ANS-1. De huidige verblijfplaatsen bevonden zich in bomen, de kasten zijn ook bij bomen opgehangen. De kasten dienen als tijdelijke en permanente mitigatie voor de aan te tasten verblijven.

Als permanente compensatie wordt voor elk aan te tasten verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis in viervoud permanente compensatie gerealiseerd in het ontwerp van de nieuwe Keizersveerbrug, Hagesteinsebrug en Houtensebrug. Op dit moment is het ontwerp en daarmee de exacte locaties en afmetingen van de nieuwe voorzieningen nog niet duidelijk. De nieuwe verblijfplaatsen dienen te voldoen aan de eisen die gesteld worden in het kennisdocument gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis. Om te waarborgen dat de nieuwe voorzieningen voldoende functioneel zijn voor de soorten, dienen deze aan aanvullende voorwaarden te voldoen. Ter aanscherping heb ik in de ontheffing aanvullende voorschriften u. en v. opgenomen.

Na de werkzaamheden is de kraamverblijfplaats van de gewone grootoorvleermuis weer beschikbaar en functioneel voor de soort. Omdat de verblijfplaats verder niet wordt aangetast en in de huidige vorm weer beschikbaar wordt voor de soort, worden voor deze verblijfplaats geen permanente alternatieve voorzieningen gerealiseerd.

Tijdens de realisatiefase worden werkzaamheden jaarrond over meerdere jaren uitgevoerd, waarbij ook 's nachts wordt gewerkt. Verstoring door licht, geluid en optische verstoring is hierdoor mogelijk voor vleermuizen. Door de verblijfplaatsen voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt te maken en voldoende alternatieven voorzieningen te realiseren buiten de invloedsferen van de werkzaamheden, wordt voorkomen dat vleermuizen in verblijfplaatsen verstoring ondervinden tijdens de werkzaamheden.

Tevens dient rekening te worden gehouden met foerageergebieden en vliegroutes. Uitstraling van licht dient te worden voorkomen. Tijdens de actieve periode (globaal van maart tot en met november) dient nachtelijke verlichting te worden voorkomen, dan wel zodanig te worden toegepast dat er een donkere zone in de onderdoorgang aanwezig blijft. Tevens dienen de onderdoorgangen in de actieve periode vrij te worden gehouden van obstructie. Onderlangs de Keizersveerbrug, Hagesteinsebrug en Houtensebrug is een migratieroute voor vleermuizen aanwezig. In het mitigatie- en compensatieplan is opgenomen dat er geen gebruik wordt gemaakt van nachtelijke werkverlichting in het actieve seizoen van vleermuizen of, indien toch gebruik moet worden gemaakt van werkverlichting, er gebruik wordt gemaakt van gerichte/ afgeschermd verlichting welke niet het wateroppervlak verlicht. Deze maatregelen dienen bij alle vier de bruggen te worden toegepast.

Ter uitbreiding van deze maatregelen geldt bovenstaande niet alleen voor de actieve periode van vleermuizen, maar ook tijdens de migratieperiode van vleermuizen; van maart tot en met november. Ter aanscherping heb ik in de ontheffing aanvullende voorschriften p, q en r opgenomen.

Na de werkzaamheden kan het leefgebied van vleermuizen weer volledig worden benut. Ter hoogte van de hectometerpaal 57.7 wordt een vleermuisportaal aangebracht. Daarnaast worden nieuwe bomen aangeplant, waardoor er op termijn weer een waardevol landschap ontstaat wat kan dienen als foerageergebied, vliegroute en hop-overs voor vleermuizen.

In de gebruiksfase wordt rekening gehouden met de vliegroutes over het water onder de Keizersveerbrug, Hagesteinsebrug en Houtensebrug door het aanpassen van de verlichting. Uitstraling wordt beperkt door de verlichting in de middenberm te plaatsen en deze tijdens nachtelijke uren (23:00 tot 05:00) uur uit te zetten of te dimmen, mits dit kan in het kader van veiligheid. Wanneer dit niet mogelijk is, wordt het licht gedimd tot minimaal 0,2 cd/m² en maximaal 0,3 cd/m². Dit is minimaal vergelijkbaar of minder dan de huidige lichtuitstraling waardoor geen negatieve effecten van verlichting op de vliegroutes wordt verwacht.

Met inachtneming van alle bovengenoemde maatregelen kan niet worden voorkomen dat door de werkzaamheden tien verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, één verblijfplaats van de gewone grootoorvleermuis en twee verblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis verloren gaan. Daarnaast wordt één verblijfplaats van de gewone grootoorvleermuis tijdelijk ongeschikt. Er is dan ook sprake van een overtreding van verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.5, vierde lid van de Wet natuurbescherming. De aanwezige vliegroutes blijven gedurende de werkzaamheden functioneel door het uitvoeren van bovengenoemde maatregelen.

Staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en de ruige dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en de ruige dwergvleermuis komen voor in (de omgeving van) het plangebied.

De gewone dwergvleermuis komt algemeen voor in Nederland en is een wijdverspreide soort die in heel Nederland wordt waargenomen. Er zijn geen trends beschikbaar, maar de lokale staat van instandhouding wordt als gunstig beoordeeld.

De gewone grootoorvleermuis komt in Nederland algemeen voor en is een van de meest wijdverspreide soorten die in heel Nederland wordt waargenomen. De trend van de gewone grootoorvleermuis is stabiel. Voor de soort is een gunstige referentiewaarde bepaald van 4.000 tot 6.000 individuen. Deze omvang komt overeen met de geschatte populatieomvang van NL in 1994. Het aantal grootoorvleermuizen is nadien toegenomen. Dit betekent dat landelijk de referentiewaarden in 1994 gehaald zijn.

De ruige dwergvleermuis kent een ruime verspreiding in Nederland met concentratie in de kustgebieden, langs rivieren, meren en plassen. Het is de op één na talrijkste soort in NL en de soort staat niet op de rode lijst.

Voor het aantasten van de verblijfplaatsen van de soorten zijn tijdig voldoende tijdelijke alternatieve voorzieningen voor de soorten gerealiseerd waar de soorten naar kunnen uitwijken. Daarnaast zullen er voor de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis permanente voorzieningen voor verblijfplaatsen worden gerealiseerd in de Keizersveerbrug, Hagesteinsebrug en Houtensebrug. De kap van bomen en het ongeschikt maken van verblijfplaatsen vindt plaats in de minst kwetsbare periode van de soorten. Tijdens de realisatiefase en in de gebruiksfase wordt rekening gehouden met verlichting, waardoor essentiële vliegroutes behouden blijven. In de gebruiksfase kan het leefgebied voor vleermuizen weer volledig worden benut en worden er nieuwe bomen aangeplant waardoor er op termijn weer een waardevol landschap ontstaat dat kan dienen als foerageergebied, vliegroute en hop-overs. Het is dan ook aannemelijk dat de soorten in de omgeving van het plangebied aanwezig blijven. De staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en de ruige dwergvleermuis komt niet in het geding, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Instandhouding van de soorten

Artikel 3.10, lid 1 sub b

Grote modderkruiper

Bij de Hagesteins brug is leefgebied van de soort aangetroffen. In de sloten ten noordwesten van de Hagesteinsebrug komt de soort voor. Deze watergang heeft vrij steile oevers en wordt jaarlijks onderhouden in verband met een afvoerende functie. Alleen de laatste paar meters (ongeveer 10 meter) richting de Lekdijk aan de zuidkant zijn meer verland met o.a. riet en een kleinere waterlaag. Gezien het intensieve karakter van de sloot vormt het overgrote deel geen optimaal leefgebied van de grote modderkruiper. Het regelmatige beheer zorgt voor beperkte ontwikkeling van vegetatie en verlandingsstadia en het gebrek aan gradiënt in oeverzones maakt dat de watergang zeer waarschijnlijk niet geschikt is als voortplantingslocatie. Door eerdere werkzaamheden in de omgeving is de populatie geïsoleerd geraakt ten opzichte van leefgebieden in de omgeving.

Door de werkzaamheden wordt een deel van het leefgebied van de grote modderkruiper aangetast. Om negatieve effecten van de soort tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in 3.3.5.4 en 3.3.6.3 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Mitigatie- en compensatieplan Keizersveerbrug, Merwedeburg, Hagesteinsebrug en Houtensebrug' van 20 december 2021.

In de realisatiefase worden de watergangen (deels) gedempt om de aansluitingen en toegangswegen te realiseren. De aanwezige watergangen worden verlegd, waarbij de nieuwe watergangen eerst worden gegraven en daarna de oude pas

worden gedempt. De huidige watergang waar de grote modderkruiper voorkomt (met niet optimaal leefgebied voor de soort) wordt ook gedempt.

De te dempen watergang is 360 meter lang en 3,5 tot 4 meter breed; er gaat in totaal 1260 m² tot 1440 m² watergang verloren. Hiermee gaat een deel van niet optimaal leefgebied van de grote modderkruiper verloren. Voorafgaand aan het dempen van de huidige sloot wordt uiterlijk eind 2022 een nieuwe watergang gerealiseerd die gericht is op functionaliteit als leefgebied voor de grote modderkruiper aan de oostkant van de Hagesteinsebrug, parallel aan de waterafvoerende watergang. Na aanleg van de watergang wordt een kleine hoeveelheid slib en waterplanten van de huidige watergang geschept in de nieuwe watergang, zodat waterplanten sneller kunnen aanslaan en groeien. Er wordt in deze watergang voortplantings- en winterhabitat gerealiseerd en het beheer wordt afgestemd op de grote modderkruiper. De nieuwe watergang is ongeveer 180 meter lang en komt in een profiel te liggen van 7 meter breed. De helft (3,5 meter) bestaat uit waterkolom, de overige 3,5 meter wordt gebruikt als oeverzone met diverse voor modderkruiper specifieke habitats. Zo zullen er diepere delen aanwezig zijn welke zich sneller vullen met slib/bagger en in drogere periode langer water/vocht vasthouden. Daarnaast is er een laagte/overstromingszone aanwezig waar in het voorjaar laag water komt te staan waar eieren in kunnen worden afgezet en jonge grote modderkruipers kunnen opgroeien, en een natuurvriendelijke oeverzone waarbij een diversiteit aan planten kan ontstaan. Op deze manier wordt circa 1.000 m² functioneel leefgebied voor de soort gerealiseerd.

Aan de noordwestelijke punt wordt de watergang aangetakt op de al bestaande watervoerende sloot. Bij de overgang wordt een onderwaterdrempel gecreëerd (20 tot 30 centimeter onder de gemiddelde waterstand en twee meter in lengte van de sloot) om ervoor te zorgen dat er een ondiepe zone ontstaat die grotere (roof)vissen liever vermijden. De grote modderkruiper kan dit ondiepe gedeelte wel gebruiken om te migreren tussen de nieuwe watergang en de rest van het watersysteem.

De huidige watergang wordt in 2024 gedempt. De nieuwe watergang heeft dan één volledig groeiseizoen gehad om vegetatie te ontwikkelen. Voorafgaand aan het dempen wordt de huidige watergang natuurvrij gemaakt. Het natuurvrij maken en dempen van de sloot vindt plaats in de minst kwetsbare periode; in de periode september tot en met oktober. Oevervegetatie wordt gemaaid zodat dieren zich kunnen verplaatsen en de sloot wordt gebaggerd waarna bagger op de kant wordt gelegd zodat dit kan worden doorzocht op de aanwezigheid van dieren. Het afvangen en verplaatsen van de grote modderkruiper wordt uitgevoerd door een ter zake kundige. Het dempen gebeurt in één richting.

Met inachtneming van bovenstaande wordt voorkomen dat de grote modderkruiper aanwezig is tijdens het dempen van de huidige watergang en hierbij worden gedood of verwond. Wel wordt een deel van het huidige leefgebied aangetast. Er is dan ook sprake van een overtreding van verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.10, lid 1 sub b van de Wet natuurbescherming.

Staat van instandhouding van de grote modderkruiper

De grote modderkruiper komt voor in (de omgeving van) het plangebied. De landelijke staat van instandhouding wordt beoordeeld als matig ongunstig.

De lokale populatie in het plangebied bestaat grofweg uit het gebied tussen de Prinses Beatrix Sluis, Amsterdam-Rijnkanaal en de Lek. Uitwisseling met populaties waarbij de Lek, Amsterdam-Rijnkanaal of het sluisencomplex worden gepasseerd zijn voor een beperkt mobiele soort zoals de grote modderkruiper zeer onwaarschijnlijk. Voor de aanleg van het bedrijventerrein en de Prinses Beatrix Sluis is reeds leefgebied van de soort verloren gegaan en is de huidige populatie geïsoleerd geraakt. Voor de werkzaamheden voor de Prinses Beatrix Sluis en het bedrijventerrein is compensatiegebied aangelegd ten noorden van het plangebied. Verder is het aannemelijk, gezien enkel waarnemingen in de NDFF, dat in de veenweidegebieden verder naar het oosten nog relictpopulaties voorkomen. Uitwisseling tussen deze populaties zal gezien de beperkte geschiktheid van de omgeving en de barrières zoals duikers en stuwen zeer beperkt zijn.

Door de werkzaamheden wordt een watergang met beperkt geschikt leefgebied van de soort gedempt. Voorafgaand aan het dempen van de watergang wordt een nieuwe watergang gerealiseerd die speciaal wordt ingericht voor de soort. Door de watergang ruim voorafgaand aan het dempen van de huidige watergang te realiseren kan deze zich een vol groeiseizoen ontwikkelen voordat de exemplaren van de grote modderkruiper van de huidige watergang naar de nieuwe watergang worden overgezet. De nieuwe situatie geeft 1.000 m² zeer geschikt voortplantings- en winterleefgebied voor de soort, daarmee wordt voldoende gecompenseerd voor het aan te tasten huidige beperkt geschikte leefgebied. De huidige situatie ter plaatse wordt verbeterd door de watergang speciaal te ontwikkelen voor de grote modderkruiper. Het is dan ook aannemelijk dat de soort in de omgeving van het plangebied aanwezig blijft. De staat van instandhouding van de grote modderkruiper komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Andere bevredigende oplossing

Nu en in de toekomst is de capaciteit van de A27 tussen Houten en Hooipolder onvoldoende om het verkeer goed af te kunnen wikkelen. De voorziene reistijden voldoen niet aan de streefwaarden uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. De te beperkte capaciteit zorgt voor negatieve effecten ten aanzien van de doorstroming op de A27, de bereikbaarheid van de regio, de verkeersdruk op het onderliggende wegennet en de verkeersveiligheid. Daarom heeft Rijkswaterstaat het voornemen de capaciteit van de A27 tussen aansluiting Houten en knooppunt Hooipolder te vergroten.

In de eerste fase MER is het probleemoplossend vermogen van de alternatieven en het onderling onderscheidend vermogen onderzocht. Op 18 april 2014 heeft de minister het Voorkeursalternatief voor het tracé van de A27 tussen de aansluiting Houten en knooppunt Hooipolder vastgesteld. Deze leidt tot de grootste verbetering van de doorstroming op de A27 en heeft deze de hoogste MKBA-score.

Het voorkeursalternatief dat vervolgens is uitgewerkt in het Tracébesluit en een bijbehorende Milieueffectrapport scoort het best op zowel verbetering van de doorstroming als een zo hoog mogelijk gewenst MKBA-score.

Er zijn daarmee geen alternatieven die uitvoeringen van het project mogelijk maken en tegelijkertijd rechtdoen aan de wens tot een hoge score van het MKBA.

Het Tracébesluit is bij uitspraken van 26 augustus en 16 december 2020 van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State onherroepelijk geworden.

Na de ter inzagelegging is de scope van het project bijgesteld; de minister heeft in februari 2017 besloten om het besluit voor het handhaven van de bestaande bruggen te heroverwegen. Vanuit het perspectief van technische levensduur en life cycle costs is besloten drie van de vier van de bestaande bruggen volledig te vervangen. Met het vervangen van de bestaande bruggen zijn er ook wijzigingen doorgevoerd in het horizontale en verticale alignment van de A27 ter hoogte van en aan weerszijde van de bruggen. Daarnaast zijn de in het OTB opgenomen oostelijke parallelbanen naast de Hagesteinsebrug en Keizersveerbrug door het vervangen van de bruggen komen te vervallen. Maar dit verandert niet de conclusies aangaande de alternatieven.

Alternatieve locaties zijn niet aan de orde; de A27 moet verbreed worden vanuit de bestaande snelweg.

Alternatieve werkwijzen, inrichting en planning zijn beoordeeld maar de werkzaamheden zijn van een dermate grote omvang en daardoor ook uitgespreid over een lange periode van in totaal 4 tot 7 jaar per kunstwerk, waardoor het plannen van de werkzaamheden buiten de meest kwetsbare periode niet mogelijk is. Het levert ook weinig winst op omdat na de voorbereidende werkzaamheden er in de jaren daarna aaneengesloten gewerkt zal worden.

De gunstige staat van instandhouding van de buizerd, sperwer, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, de ruige dwergvleermuis en de grote modderkruiper komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Belang

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van het belang 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid' zoals genoemd in artikel 3.3, lid 4, sub b van de Wet natuurbescherming voor de buizerd en de sperwer. Tevens heeft u ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van het belang 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' zoals genoemd in artikel 3.8, lid 5, sub van de Wet natuurbescherming voor de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, de ruige dwergvleermuis en de grote modderkruiper.

Het maatschappelijk belang van de verbreding van de A27 wordt gevormd door dwingende redenen van groot openbaar belang. De A27 Houten – Hooipolder heeft in de huidige situatie en in de toekomst onvoldoende capaciteit om het verkeer af

te wikkelen. Dit leidt tot dagelijkse filevorming en negatieve effecten op de bereikbaarheid van de regio. De toenemende verkeersdruk op de A27 heeft ook gevolgen op het onderliggend wegennet en de verkeersveiligheid.

De problematische verkeersafwikkeling vormt de belangrijkste aanleiding tot het verbreden van de weg. Gelet op het vorenstaande is dan ook de conclusie gerechtvaardigd dat voor de verbreding van de A27 Houten-Hoopolder sprake is van een groot en toekomstgericht maatschappelijk belang.

Gelet op het voorgaande ben ik van oordeel dat de belangen 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid' en 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voldoende zijn om de negatieve effecten op de buizerd, sperwer, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, ruige dwergvleermuis en de grote modderkruiper die als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190026195537

Kenmerk
WNB/2021/042.toek